

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 16. janvārī
(OR. en)

5477/24

ECOFIN 52
UEM 15
SOC 25
EMPL 18

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	5024/24
Temats:	2024. gada brīdināšanas mehānisma ziņojums – Padomes secinājumi (2024. gada 16. janvāris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par 2024. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, ko Ekonomikas un finanšu padome apstiprināja 2024. gada 16. janvārī.

2024. GADA BRĪDINĀŠANAS MEHĀNISMA ZIŅOJUMS

– Padomes secinājumi –

Eiropas Savienības Padome,

1. AKCENTĒ, ka ES ekonomika, neraugoties uz attīstības tempa kritumu, joprojām ir noturīga. ATZĪMĒ, ka augstākas enerģijas cenas un augoša inflācija samazināja pirkjspēju un ka sekojošie stingrākie finansēšanas nosacījumi negatīvi ietekmēja uzticēšanos un pieprasījumu, turklāt globālā tirdzniecība ir bijusi piezemēta. ATZĪST, ka nesenajam inflācijas kritumam apvienojumā ar algu pieaugumu vairumā dalībvalstu un joprojām spēcīgu darba tirgu vajadzētu pozitīvi ietekmēt pirkjspēju, izraisot patēriņa pieaugumu. UZSVER, ka joprojām valda liela nenoteiktība, kas cita starpā saistīta ar ģeopolitisko spriedzi, inflācijas līmeņu normalizācijas apmēru un ātrumu, finansēšanas nosacījumu attīstību un globālā pieprasījuma stāvokli, kas var ietekmēt makroekonomisko nelīdzsvarotību.
2. UZSVER, ka ir svarīgi turpināt īstenot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, lai agrīni atklātu, novērstu un koriģētu nelīdzsvarotību, kas kavē dalībvalstu ekonomikas, ekonomiskās un monetārās savienības vai visas Eiropas Savienības ekonomikas pienācīgu darbību. ATZINĪGI VĒRTĒ 2024. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kas aizsāk trīspadsmito ikgadējo makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras īstenošanas kārtu.
3. VISNOTAĻ PIEKRĪT brīdināšanas mehānisma ziņojumā ietvertajam vērtējumam par makroekonomikas nelīdzsvarotības attīstību un jaunajiem riskiem. ATZĪMĒ, ka 2022. gadā, galvenokārt straujā enerģijas cenu kāpuma ietekmē, gandrīz visu dalībvalstu tekošā konta balance ievērojami pasliktinājās, kam 2023. gadā sekoja pieaugums vairumā dalībvalstu, ko veicināja tirdzniecības balances atgūšanās, tomēr dažās dalībvalstīs joprojām ir liels pārpalikums un liels deficīts. Arī eurozonas tekošā konta rādītājs 2022. gadā bija ievērojami samazinājies, tomēr 2023. gadā tajā atkal parādījās pārpalikums. ATZĪST, ka, lai arī gandrīz visās dalībvalstīs lielās neto ārējo krājumu pozīcijas kopumā samazinājās, tās joprojām bija ievērojamas.

4. ATZĪMĒ, ka ilgstošas dalībvalstu inflācijas rādītāju atšķirības varētu radīt problēmas konkurētspējai, kas gan līdz šim ir bijušas nelielas. ATZĪST, ka visā ES ir ievērojami palielinājušās nominālās darbaspēka vienības izmaksas: tas ir saistīts ar nepieredzēti augstu dalību darba tirgū un zemiem bezdarba rādītājiem lielas inflācijas apstākļos. ATZĪST, ka enerģijas un preču cenas ir atstājušas nelabvēlīgu ietekmi uz eksporta tirgus daļām un ka vairumā dalībvalstu pieaug nominālie efektīvie valūtas kursi, kas 2022. gadā bija samazinājušies. ATZĪMĒ, ka dažās dalībvalstīs ir vērojams straujš reālā kursa kāpums, kā cēlonis ir augstāka inflācija nekā tirdzniecības partnervalstīs.
5. AKCENTĒ, ka vairumā dalībvalstu turpina samazināties augstie privātā un publiskā sektora parāda attiecības rādītāji. ATZĪST, ka parāda attiecības rādītājus, kas lielākajā daļā dalībvalstu vēl aizvien ir augstāki nekā pirms Covid-19 krīzes, negatīvi ietekmē ar pandēmiju saistīto atbalsta paketes un pasākumi augstāko enerģijas cenu mazināšanai. ATZĪMĒ, ka daudzās dalībvalstīs joprojām ir vērojami apjomīgi uzņēmumu uzkrātie parādi, kas pārsniedz pirmspandēmijas apjomu un ir riska faktors. ATZĪST, ka pieaug procentu slogs un stingrāki finansēšanas nosacījumi var ietekmēt lielo parādu. AKCENTĒ, ka mājāsaimniecību ietaupījumi lielākoties vēl arvien ir lielāki nekā pirms pandēmijas. PIENĒM ZINĀŠANAI mājokļa cenu kāpuma palēnināšanos, kā arī cenu pazemināšanos – lai gan vairākās dalībvalstīs tās joprojām ir augstas –, un iespējamu blakusietekmi uz citām nozarēm. ATZĪMĒ, ka banku sektors joprojām ir labi kapitalizēts, tā likviditāte ir pietiekama un ieņēmumus nenesošo aizdevumu līmenis ir zems un stabils.
6. ATZINĪGI VĒRTĒ brīdināšanas mehānisma ziņojumā iekļauto kvalitatīvo analīzi. ATZĪST ziņojumā ietvertu vērtējumu par iespējamo risku attīstību, kas vērsts uz nākotni, krājumu rādītāju analizēšanas nozīmīgumu un lielāku ES un eurozonas dimensiju pamanāmību. PIENĒM ZINĀŠANAI Komisijas ieceri sagatavot padziļinātus pārskatus par 11 dalībvalstīm, kurās 2023. gada maijā bija nelīdzsvarotība vai pārmērīga nelīdzsvarotība, kā arī par vēl vienu dalībvalsti, kurā, iespējams, parādās nelīdzsvarotība. ATZĪMĒ, ka ziņojumā minētas vēl četras citas dalībvalstis, kurās, lai gan tajās nav nelīdzsvarotības vai tās riska, ir jāpievērš uzmanība dažām norisēm.

7. AICINA efektīvi īstenot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru un to labāk integrēt ekonomikas pārvaldības sistēmā, kas šobrīd tiek pārskatīta. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka tiek regulāri pārskatīts makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras rādītāju kopsavilkums. UZSVER, ka ir cieši jāuzrauga pašreizējā un iespējamā jaunā nelīdzsvarotība un laikus jānodrošina politiski risinājumi, tostarp jāīsteno attiecīgās reformas, kā ieteikts konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos Eiropas pusgada kontekstā un kā paredzēts atveseļošanas un noturības plānos.
 8. AKCENTĒ, ka makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršana un koriģēšana uzlabo dalībvalstu spēju reaģēt uz satricinājumiem un atbalsta ekonomisko konvergenci. UZSVER, ka visas nelīdzsvarotības samazināšana veicina ES ekonomikas vispārējo noturību un var radīt pozitīvu blakusietekmi visā eurozonā un ES.
-